

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SORANER - *bladet*

Månedsskrift for Soransk Samfund

Januar

Årgang 72 . Nr. 1

1987

2 ildbækkener, der tjente som illumination ved hovedbygningens indvielse i 1827 med begkranse, er sidst i november måned 1986 stjålet ved et indbrud i »Villereden«, undervisningsministerens feriebolig ved siden af »Vænget«. Ganske vist har Akademiet flere bækkener i behold, men alligevel vil vi gerne have dem tilbage!

Friskere end Friskbagt

Mette *Munk*TM

Mette Munk A/S · Göteborggade 5, P.O. Box 9 DK 5100 Odense C. Danmark · Telephone 09 13 44 13

Soransk Samfunds legater

Ansøgning om de nedennævnte legater skal *inden den 1. februar 1987* indsendes til *amtsfuldmægtig fru Karen Jensen, Fru Ingesvej 20, 4180 Sorø*, stiledt til Soransk Samfund med angivelse af, hvilke legater der søges. Der findes ikke særlige ansøgningsskemaer, men i ansøgningen må der redegøres for, hvad legatet ønskes anvendt til, samt for ansøgerens økonomiske forhold.

1.

Fhv. handelsskoleejer og forstander Valdemar Petersens legat for unge mennesker, der er udgåede fra Sorø Akademis Skole med realeksamen.

Fortrinsret har sønner af borgere i Sorø by eller landdistrikt samt sådanne, der vil gå handelsvejen.

2.

Støttefondet for gamle Soraneres efterladte.

Legatet kan søges af gamle Soraneres efterladte. Fortrinsret har enker med børn.

3.

Forstkandidat Gustav Hoff-Hansens legat.

Legatet kan søges af en værdig trængende, ældre Soraner og tildeles for en 5-årig periode.

4.

Mølleejer Frederik Jørgensen og hustrus legat.

Legatet kan søges af en Soraner til uddannelsesformål eller af gamle Soraneres trængende enker.

5.

Ingebjørg og Poul Suhr-Henriksens legat.

Legatet kan søges af trængende gamle Soranere eller af Soranere til uddannelsesformål, eller gives til sådanne formål, der skønnes af betydning for Sorø Akademis Skole eller Soransk Samfund.

6.

Soransk Samfunds 100-års jubilæumslegat.

Legatet kan søges af nuværende eller tidligere elever og lærere.

7.

Digteren, cand. jur. Aage Krarup Linds legat.

Legatets formål er at bekoste eller yde tilskud til udgivelse af kvalificerede arbejder af kunstnerisk, videnskabelig eller praktisk art og kan søges af personer, der i mindst 3 år har været elever på Sorø Akademis Skole, eller som er eller gennem en årrække har været lærere ved skolen.

Karen Jensen

Kontingentrestancer

Et girokort er sendt som påmindelse til de medlemmer indenfor Skandinavien, som er i restance for 1986.

Medlemmer uden for Skandinavien har modtaget et brev indlagt i bladets decembernummer.

Med venlig hilsen

Finn Harlang.

Ægte Fadøl er lidt mere...

FESTLIG,
FRISKTAPPET,
FORNØJELIG,
FYLDIG...

Leverandør til det danske folk

FAXE
BRYGGERI

Mere om Frantz Nielsen Grænovius

Af Max Ebert (S 35)

Max Ebert (S35) arbejder med et værk om **Bogtrykkerne ved Sorø Akademi i 1600 og 1700 tallet**, som snart er færdigt til trykning.

Frantz Nielsen Grænovius blev ikke gift med biskop Morten Madsens datter Ingeborg. Det har jeg tidligere skrevet, men nu har jeg lært noget andet:

I Norsk Slektshistorisk Tidsskrift, bind II, Oslo 1930, p 321 noten, står der, at »kort før *trælasthandler Frantz Nielsen på Bragernes* og proprietarius på Ringen døde, blev der den 9. marts 1674 indgivet stævning mod ham ved Christianias Byting af dr. Henrik Lælius, Christian Lælius og magister Christen Nielsens hustru, fordi han ikke havde holdt skifte efter sin hustru, *Ingeborg Mortensdatter*, der var deres søster, og som blev begravet den 2. december 1665 i Christiania. Men Frantz var da syg og døde inden 2. marts 1674«.

»Den omtalte *Christen Nielsen Bundtz* (Bondesen!), der blev begravet i Christiania den 7. maj 1679, blev den 9. august 1641 gift med *Ellene Mortensdatter*, begravet 2. januar 1679. Christian Lælius var formentlig borgmester i Tisted Christian Mortensen Lælius til Ullerupgård.

Når Wibergs danske Præstehistorie har, at bispedatteren Ingeborg Mortensdatter var gift med sognepræst i Hasle i Aarhus amt hr. *Frantz Nielsen Grænov*, da beror dette på en let forklarlig, men ganske pussig personforveksling«.

Jo, det er selvfølgelig meget »pussig«, men det løser også flere problemer, se *Et Sorø-tryks historie* i Soranerbladet årg. 63, nr. 3, (Marts 1980), hvor jeg fortalte om Christen Nielsen Budæus, der blev anklaget for lejermål med bispinden, og efter en frifindende herredagsdom i 1649 blev kannik og lector theologiæ ved Gymnasiet i Christiania og var gift med bispens datter Ellen Mortensdatter. Hans eksemplar af Gunde Rosenkrantz' *De sacro-*

santæ coenæ ... Sorø, 1653, endte senere på et eller andet tidspunkt i Säfstaholms bibliotek (Glahn nr. 23).

Men *Frantz Nielsen Grænovius* døde altså som sognepræst i Hasle-Ning; men hvem han havde været gift med, er herefter ukendt: Både Ehrencron-Müller og H. G. Olrik (i oversigt over forstandere og lærere i Sorø, Årsskrift for Sorø Akademis Skole for 1926/27 ff) nævner Ingeborg som hans kone.

Sognepræst Jørgen Sørensen Bagge i Grenå døde i 1673, men i 1670 dimitteredes hans søn *Oluf Bagge* fra Katedralskolen i Aarhus, og han døde i 1722 som sognepræst i Undløse på Sjælland. Frantz Nielsen, der jo også var fra Grenå (Grænovius!) og som eventuelt gennem faderen kendte den unge student, gav, inden han døde, sit bysbarn en del af de bøger, han havde haft med fra Sorø og fra sin tid som amanuensis hos Stephanius.

Foruden Frantz' eksemplar af Saxo med hans egne notater havde han nemlig fået Stephanius håndskrift af Hexaëmeron af Anders Sunesøn med, Stephanius havde fået dette håndskrift af Arild Huitfeldt, for at han kunne oversætte og lade det trykke, når han havde endt sit arbejde med Saxo. Men da han havde fuldendt arbejdet med Saxo i 1646, var han træt og kunne se, at han næppe orkede at udføre dette store arbejde, han døde da også et par år efter i 1650.

Frantz Nielsen havde vist så gode evner og så megen flid, at Stephanius anså ham for egnet til at påtage sig dette arbejde og gav ham derfor håndskriftet med tillige med andre af Stephanius' bøger, deriblandt den yngre *Meursius' De coronis*, som Stephanius havde fået af Meursius og skrevet sit navn: Stephani Johannis Stephanii ex dono Autoris. (Torben Glahn: Sorø Bibliografi nr. 440, Bibl. Dan. II 445).

Dette er i alt fald en særdeles plausibel

hypotese, der kan begrunde, hvordan håndskriftet endte hos Oluf Bagge, hvorfra det gik over til efterfølgeren magister Peder Hansen Cappel, hvorfra det kom til Sjællands biskop Ludvig Harboe, derefter til professor Abraham Kall og derfra til Det kongelige Bibliotek. Det er nu i efteråret 1985 blevet udgivet efter 800 års forløb! *Anders Sunesen: Hexaëmeron, gengivet på danske vers af H. D. Schepele- lern. Det danske Sprog- og Litteraturselskab. København 1985.*

Det kunne samtidig forklare, hvordan Stephanius' bog: »De coronis« er kommet til Sjælland og har undgået at blive solgt til Magnus Gabriel de la Gardie af Thale Eisenberg, salig Stephanius' enke ...

Max Ebert (S35).

Note: Det bringer på en mærkelig måde hele det litterære milieu i og om Sorø

sammen: Anders Sunesøn var jo, som enhver soraner véd, ligesom sine brødre Ebbe, Jacob, Johannes og Peder barnebarn af Skjalm Hvide.

Se Hexaëmeron: Efterskrift om værkets historie, især 276 ff, der har fremsat hypotesen om håndskriftet. Læs bogen – og noterne.

Sablon har (måske) bedt sin slægtning og efterfølger som ærkebisp Andreas Sunesen, skrive den åndelige historie, ligesom han bad Saxo skrive den verdslige historie, for derved at lade det danske rige fremstå som et værdigt medlem af den kristne kirke.

Schepelelern siger (271), at et Sorøhåndskrift af Hexaëmeron nævnes i 1524, Sorøkroniken II pag. 45, men det er forsvundet, og Arild Huitfeldt lod fremstille den ene af fire afskrifter, hvoraf den ene var den, som Stephanius fik overgivet.

Prinsen af Wales, der ikke kom til Sorø i 1932

Der herskede stor spænding i samtlige skolens klasseværelser om formiddagen den 27/9 1932. Rektor havde nemlig om morgenen efter lovsang meddelt, at skolen i løbet af formiddagen ville få besøg af prinsen af Wales, ledsaget af kronprins Frederik. Noget nøjagtigt klokkeslet kunne ikke oplyses, men der ville blive ringet ud, og så skulle vi i ro og orden gå ned og tage opstilling på trappen ud mod søen. Herfra skulle vi hylde de kongelige gæster med et nifoldigt leve.

Prinsen af Wales (senere kong Edward VIII og senest hertugen af Windsor) var her i landet en uges tid primært for at åbne den britiske udstilling i København, men også for at se sig lidt om i landet og få et spil golf. Den ugifte prins Charming var meget populær overalt, og nu ville han så besøge Sorø Akademi. Det måtte være en pludselig indskydelse og ganske improviseret, for der vidstes intet om det før sent på eftermiddagen dagen før besøget. Det var i sig selv lidt mærkeligt.

Sent om eftermiddagen den 26. (kong Chr. X's fødselsdag) modtog rektor en telefonisk meddelelse fra undervisningsminister Borgbjerg om, at prinsen ville komme, men at det nøjagtige tidspunkt ikke kunne opgives. Rektor selv var ikke hjemme, så det var en husassistent, der passede telefonen og gav rektor besked, da han kom hjem. Han gav den så videre til borgmester Jul. Frandsen, og nyheden fór som en løbeild gennem byen: »Prinsen kommer!« »Prinsen kommer!« Og næste morgen gik flagene til tops først på akademiet og dernæst på alle offentlige bygninger og hele Storgade igennem.

I byen begyndte man straks at spejde efter det kongelige optog, som man ventede ad landevejen. De mest ivrige tog opstilling, og lidt før kl. 10 stillede den Private Mellem- og Realskole op foran Teknisk Skole i velordnede rækker. Nogle klatrede op i lysmaster for først at kunne meddele, at nu kommer de. Efter nogen tids forløb oplystes det imidlertid, at meddelelsen om det kongelige besøg vist nok var falsk alarm. Derefter begyndte man at trække sig langsomt tilbage, også de gamle og

SORANER - *bladet*

Månedsskrift for Soransk Samfund

Årgang 71

1986

Sorø Akademi Skoles 400 års jubilæum fejredes med manér hele året igennem.

Indholdsoversigt

71. årgang 1986

Januar

Akademihaven	fors.
Om stiftelsen Sorø Akademi af kontorchef Niels Thyge	3
Otto Hagemann: Min Sorøtid 1922-29	7
A. Kann Rasmussen: Jørgen Mül- ler og hans mor	13
Teaterns Helge Refn (S 27) død, indsendt af Dan Fink	13
Julefrokost 5. december (Rantzau) .	14
Runde fødselsdage	15

Februar

Fred. V's rytterstatue på Amalien- borg	fors.
Curt von Jessen (S 46), Frederik V's rytterstatue på Amalienborg ..	18
Henrik Fode: Ole Warthoe Hansen (S 34) død	20
Palle Taarnhøj (S 37): Derovrefra .	22
Indholdsoversigt 1985, efter side ..	26
Østergaard, Dan Fink og AKR: Mindestelen for Frederik II	28
Otto Hagemann: Sorøtiden 1922-29 (fortsat)	29
Runde fødselsdage	31
Soranske dødsfald	32
Erik Kringelbach, død, af Eleanor Lund, født Raaschou-Nielsen	32
Frokosten 2. januar (Rantzau)	32
E. Lind (S 31): Holbergs fødselsdag på Fyn	33
Herbert Schou (S 22) død, af Bent Rosenkilde Nielsen (R 22)	33
Brødrene Drewes døde (Mandø) ...	34
Læserbrev Aton	34
Gaver til Soranerbladet	35

Marts

Frederik II kobberstik	fors.
400 års jubilæet 31. maj 1986	39
100.000 kr. til Hauchs samling fra Harboefonden	40
Sten Jensen: Nyt fra skolen	40
Henry Krog-Meyer (S 11): Livet i London før og nu	41
Aage Niegaard (R 47): Hverdagsliv i Schweiz	44
Om Sorøkrøniken, et tilbud, efter side	44
K. K. Steincke (S 1899): Mine læ- rere på Sorø	46
Steen Danielsen (S 20): Om Eggert Georg Hansen, død	50
Soranske dødsfald	50
Runde fødselsdage i marts	51

April

Jubilæumsdagen 1936	fors.
Indkaldelse til generalforsamling 21. april	55
Det Lyngbeckske Soranerlegat	55
Caspar Borch (S 37): Apropos for- sidebilledet i marts	56
Announce om stelen for Frederik II .	56
Samfundets regnskaber 1985	57
Gaver til Soranerbladet i 1985: 24.339,92 kr.	60
Soranske dødsfald	65
Brevkassen	66
Runde fødselsdage	66
Økonomisk støtte til Sorøkrøniken	67

Maj

Frederik II i farver, maleri på Gavnø	fors.
--	-------

Ib Juul: Skolen bliver 400 år	71	Henry Krog-Meyer: Svar til Rosen-	
I dagens anledning (red.)	72	dalerne	111
Helle og Torben Rosendal: Læser-		Cricketjubilæumskampe i Sorø 30.	
brev	74	august	112
Dan Fink (S 27): 1536-1986 ved et		Soranske dødsfald	112
450 års jubilæum	75	Torben Glahn: Bjerget i Holberg-	
Otto Vilhelm Sommer (S 37):		våbenet	113
Apreros aprilnr.s forsidebillede . . .	75	Runde fødselsdage i juni	114
Zehra Özdemir (S 48): Ang. livet i		Runde fødselsdage i august	115
London før og nu	76		
Gammelsoranerpokalen i golf	79	September	
Soranerfrokost 6. marts (Rantzau) .	79	Lektor Balslev, død juni 1986	fors.
Krønikefrokost 3. april	79	Lektor Luja Andresen Balslev, død	
Frantz Thygesen (S 32): Chr. IVs		(red.)	119
akademi i Sorø	80	Erling Kristensen: Dimissionstale i	
Per Salling: I begyndelsen af		kirken 1986	120
1830'erne	82	Annonce for årsfest 1986	122
Paul Rantzau (R 37): Heraldisk		Paul H. Gersling (S 54): Skolens	
Selskabs udflugt til Sorø	82	400 års jubilæum fejres i	
Runde fødselsdage i maj	83	Australien	123
Runde fødselsdage i juni	84	Henning Molin (S 46): 40 års jubi-	
Hubert Rosen: Prolog til en Hol-		larerne	124
bergkomedie i 1934	85	Georg Søndergaard (S 58): Udsyn	
Jubilæumsgave til Samfundets		til Akademiet fra toget	124
medlemmer	85	Holger Frandsen in memoriam af	
K. K. Steincke: Mine lærere på		Aage Christiansen (S 27)	125
Sorø (fortsat)	87	Civiling. K. W. Rasmussen, død . .	125
Ludvig Mohr: Om Holbergs adelige		Soranske dødsfald	125
våben	90	Runde fødselsdage i september . . .	126
		FrokostenGrundlovsdag	
		(Rantzau)	126
		Solveig Høgsbro: 20 år som hus-	
		mor for en flok akademister	127
Juni			
Frederik II's stele i kapitelsalen . . .	fors.		
Om Stelen (red.)	95	Oktober	
Dan Fink (S 27) æresmedlem	96	Sorø Akademi i farver	fors.
Paul Rantzau (R 37): Frederik II's		Frederik II's gravmæle i Roskilde	
mindestele	95	(red.)	135
Ib Juul: Tale ved afsløringen	100	Kai Hørby (S 54): Fred. II, set i ly-	
Program for skolens jubilæum 3.		set af 1986 (rigt illustreret)	136
oktober	102	Åbenthus på Sorø Akademi	
Kai Hørby (S 54): Første bind af		11. oktober	143
Svend Ranvigs Sorøkronike	103	Frederik II's kroningsoptog	143
Gammelsoraneridrætsdag 6. sep-		Jan Nielsen, lektor: Lektor Balslev	
tember	106	in memoriam	146
Notitser: Mikael Rørth, Erik		Hermod Lannung	
Trautmann, Poul Hoiness, Bengt		still going strong	147
Johns og Hermod Lannung	106	Sorø Amts Museum, dets rødder og	
Soransk Samfunds 117. generalfor-		spirer	148
samling. Bodil Wille Boisen	108		
Frokosten 1. maj	110		

A. Kann Rasmussen (S 22): Danske i Siam 1858-1942	149	Holbergs fødselsdag	176
Runde fødselsdage i oktober	149	Kraks Blå Bog	176
Frokosten 3. juli (Rantzau)	151	Soranske dødsfald	177
Frokosten den 7. august (Rantzau) ..	152	Landsdommer Helge Hoff, død, af Frantz Thygesen (S 32)	177
Soranske dødsfald	154	Gammelsoraneridrætsdagen 6. september. Et digt	178
November		Runde fødselsdage i november	179
Dronningen og rektor foran kirken (i farver)	fors.	December	
Referat af begivenhederne den 3. oktober (red.)	159	Finn Harlang (R 45): Årsfesten den 18. oktober	183
Hans Jørgen Jensen (S 49): Fugl Fønix og krokodillen, festtale	164	Georg Lemke (S 54): Tale til russerne	184
Kantaten i Sorø kirke (tekst). Teksten af Hubert Malling	164	Solveig Høgsbro: 20 år som husmor for en flok akademister	187
4 billedsider fra jubilæet	167	Åbent hus på Sorø Akademi den 11. oktober	190
Prolog i Det kongelige Teater også af Hubert Malling	171	Frokosten den 2. oktober (Rantzau)	191
Flemming Balstrup (S 48): Tale ved cricketreceptionen i Grønne Sal den 30. august	172	Frokosten den 6. november (Rantzau)	192
Frokosten den 4. sept. (Rantzau) ..	175	Jul i Sorå 1986, annonce	193
Støt Kulturfonden!	176	Runde fødselsdage i december	194

pensionisterne, der sad på bænken i Al-léon. Flere havde sågar pyntet sig.

Kl. 11,45 meddeltes det definitivt, at hele postyret beroede på en fejltagelse. Der var som anført dagen før blevet ringet fra undervisningsministeriet og meddelt, at statsministeriet henstillede, at der flagedes fra alle offentlige bygninger på sådanne steder, som prinsen ville komme til at passere. Han skulle blandt andet besøge Andelssvineslagteriet i Holbæk og prins Erik og gemalinde på Bjergbygård, så videre til Fyn (det sidste var med fly). Rektors husassistent havde misforstået og fejlhørt telefonmeddelelsen. Bjergbygård var blevet til Sorø kirkegård (sic.), og så måtte det da være indlysende, at skolen også fik besøg, ganske vist efter svineslagteriet!

Otto Vilh. Sommer, (S37).

En ny tradition: KRANSEKAFFE

Vi mødtes til aftalt tid klokken halv ti den 3. december ved foden af Baronens statue foran Det kongelige Teater. Referenten, der kom for tidligt, havde allerede på lang afstand bemærket, at teatret havde hængt sin krans op, de rød-hvide bånd blafrede i den stærke blæst. I samme nu han var på pletten, blæste båndene ned for hans fod, og han måtte nu, i adskillige minutter inden det aftalte tidspunkt, fungere som en *lemniphoros*, hvilket udi det græske har den mening **æres-bånd-bærer**; de forbi-passerendes bemærkninger var ikke kedelige! – Det højtidelige øjeblik kom, hvor Harlang assisteret af et par krans-specialister fra teatret skulle bestige Holberg og fastgøre Soransk Samfunds flotte krans med tilhørende gul-røde bånd. Opgaven var ingeniørlig – kransen skulle anbringes på et synligt sted (hvilket til fulde lykkedes!) og surres fast med stærke snore for at hindre det snart sagt »traditionelle« tyveri! – til sidst stod og kravlede tre mandfolk rundt på Holberg, et bevægende syn! Men pludselig gik det galt: *Harlang* styrtede fra den svimlende højde mod

jorden, i sidste øjeblik fik han grebet for sig, og i stedet for at lande på hovedet, kom fødderne først, men han var blodig!

Spørgsmålet melder sig nu: *Hvem har i Soransk samfunds tjeneste tidligere udgydt sit blod?* Kræver det ansvarsfulde job som kransophænger ikke et særligt fare-tillæg? – Heldigvis bød Samfundet på morgenkaffe med briocher henne om hjørnet i Gothersgade. Der vankede såmænd også en gammel dansk bitterdrum, og de fremmødte syv bekransningsvidner: Herluf Krog-Meyer 09, Paul Rantzau 37, Finn Harlang 45, Thyge Winther-Jensen 54, Karen Jensen 65, Per Salling 73 og Ole Schelde 77, nød stemningen i lokalet, der med lidt fantasi var noget i retning af et jævnt Wiener Kaffee Haus, men selvfølgelig var det jo også herligt, at de op-hængte højtalere i stedet for larmende rock diverterede med Händel, hvortil Herluf tørt bemærkede: »udviklingen lader sig ikke standse – det kan ikke nytte noget, at vi stamper imod!«

Lad det blive en tradition, at vi mødes til *kranskaffe* på Holbergs fødselsdag!

Rantzau.

Mindeord:

Sven Tito Achen

Meddelelsen om *Sven Tito Achens* pludselige død den 15. november 1986 – han blev kun 64 år gammel – kom som et chock! Kun få dage i forvejen havde vi talt sammen ved et møde i Heraldisk Selskab, dér var han, som han plejede at være: venlig, interesseret, imødekommen-
de.

Achen var Herlovianer ('40), vi mødtes i de unge år i kredsen omkring en anden herlovianer, den højt begavede dr. jur. Sven Clausen, forfatter og polemiker af Guds nåde, faderen til »Nordisk målstræv« i Danmark, der betog os begge. Strævet løb ikke helt ud i sandet, men videreførtes – dog ikke i helt samme herlige stil som Sven Clausens – av Dansk Forening til Nordisk Sprogøgt, hvis med-

stifter og formand (fra 1941) var soraneren *Mogens Nissen '07*.

Achen var myreflittig som forfatter og enormt vidende, et særligt karaktertræk var hans gennemgående elskværdighed også som kritiker, han var aldrig nedladende og arrogant. Sorø Akademi stod hans hjerte nær jævnsides med Herlufsholm, og han opkastede overfor mig ideen om, at herlovianere og soranere jævnligt skulle avlægge behørigt guidede besøg på vore respektive skoler for at udbygge gensidigt kendskab og kammeratskab. En fremragende idé, der bør realiseres!

Sorø Akademis våbenskjold 1960

Achen vil først og fremmest blive mindet som den fremragende *heraldiker*, og det er som heraldikeren, vi soranere bør mindes ham: Det var herlovianeren Sven Tito *Achen*, der skabte det smukke våbenskjold med Fugl Phønix som dominerende motiv, der i dag er Sorø Akademis officielle våben og som pryder soranernes blazer, trøjer og slips!

Lad ham stedse være mindet for denne smukke indsats!

Paul Rantzau.

Gyldendal 1986

Min far og jeg

Af Niels Birger Wamberg.

Georg Brandes siger et sted: »Alle mennesker kan skrive en bog, bogen om sig selv, men efter det kendskab, jeg har til mennesker, ville jeg ikke bryde mig om at læse ret mange af dem!«. Dette gælder imidlertid ikke denne bog. NBW er magister i sammenlignende litteratur og afdelingsleder ved Danmarks Lærerhøjskole; hans interesseområde spænder vidt: Storm P., H. C. Andersen, Johs. V. Jensen, Soya, Johanne Louise Heiberg, hvis: »Et liv, genoplevet i erindringen« han har udgivet i den endelige form med alle paranteser udfyldte, og nu har han taget sig for at skrive første bind af sine erindringer om sin barndom indtil det fyldte ottende år med mange knivskarpe iagttagelser, oplevet af et følsomt barnesind med en fantastisk evne til at huske et væld af bittesmå detaljer, og læseren kommer hele vejen rundt om en dominant far, noget selvhævdende og imposant, hvis værdige prælatskikkelse huskes af en del ældre soranere, når han deltog i Samfundets sammenkomster og med glæde berettede om gamle dages Sorø og livet der.

Det er *pastor Niels Juel Wamberg (S 1892)*, sognepræst til Vanløse/Rødovre, søn af den daværende sognepræst i Sorø fra 1884-93 H. M. N. Wamberg.

I 1936 tog Niels Juel Wamberg sin af-

sked på grund af svagelighed og fik ekstra tid til at tage sig af sin søn, men hans andet ægteskab var ulykkeligt, og han opholdt sig jævnligt uden for hjemmet. Han døde i 1944, ikke mæt, men træt af dage, forpint af angina pectoris. Vel navnlig på baggrund af det ulykkelige ægteskab var der et meget nært forhold mellem far og søn, der skildres så levende og intenst, at man glæder sig til den fortsættelse, der må komme, for dette første bind dækker blot forfatterens første 8 leveår.

Faderen har også fortalt sønnen erindringer fra Sorø, og de er bestemt ikke kedelige. Vi får at vide, at rektor Blichert døde på et ydmygt sted, og den gamle skrøne (?) om Eugen Bonaparte Ibsen (skal være: Napoleon Eugène Ibsen), der sagdes at være søn af Frederik VII, kommer frem igen, men det må vel være Christian VIII, idet Fred. VII ikke var i stand til at blive far. I øvrigt er datidens Sorø ikke set i forklaringens skær, og det er måske derfor, at NBW ikke blev soraner, selvom faderen til hans 8 års fødselsdag sendte ham Adolph Stenders bog: »Skolekammerater«, på hvis omslag Poul Borg og Otto Halling kæmper med Ravnborg-tyren i Rasmus Christiansens streg!

Måske fordi han frygtede at dø tidligt, har faderen givet sønnen indblik i mangt og meget, som man skulle formode lå over drengens fatteevne, men han greb det i farten, og det blev en del af ham selv. Som eksempel kan nævnes HCA's »Hi-

historien om en moder« og det gamle eventyr om konen i muddergroften, der prægede sig dybt i drengen, og han forstod de personlige aspekter deri.

Faderen satte ikke sit lys under en skæppe: antydningen af, at Cassiopeias dobbelte W betød Wamberg og var sat som et tegn på himlen, et udtryk for samspillet mellem Gud i himlen og hans jordiske repræsentant pastor Wamberg med mørk grundtvigianerhat, lys støvfrakke og sølvknappet stok.

Bogen er et erindringsværk af de gode med levende og festlige skildringer af familie og venner: Halvsøstrene Edel og Ingse, onkel Helge og tante Sascha, moster Ellen og moster Mille, mødet med Chr. X, som faderen kendte fra Frimurerlogen, og som han engang havde hjulpet op af groften ude i Dyrehaven, er tegnet med enkle streger, set fra barnets synsvinkel, men alligevel sat i ramme af de urolige tredivere med Fyrtårnet og Bivognen (NBW og hans far) i centrum og skildret i et levende, ukrukket sprog, påvirket af Storm P., H. C. Andersen, Soya og Johs. V. Jensen, men alligevel skildret således, at illusionen om, at det er et barns oplevelser, der skildres, ikke går i stykker. Man glæder sig til næste bind!

Red.

Runde fødselsdage jan. 1987

1. Red. sekr. Chr. Arnfast (f. 27, R 43), Banegårdsplads 2, 8000 Århus C.
2. Dir. Dan Gunnar Diemer (f. 07, R 25), St. Kongensgade 60, 1264, Kbh. K.
3. Apoteker Andreas Hee (f. 17, R 34), Klosterengen 12, 4000 Roskilde.
5. Kunstmaler Eyvind Olesen (f. 07, '26), Hauchsvej, 4180 Sorø.
6. Civ. ing. Dan Frørup (f. 07, S 25), Frederiksdalsvej 131, 2830 Virum.
6. Viceskoleinsp. Poul Grønbek (f. 07, S 25), Lærkevej 8, 2630 Tåstrup.
10. Toldbetjent Knud Nyholm Jensen (f. 02, '17), Bisiddervej 4, 2400 Kbh. NV.
11. Rektor Erik Lund (f. 02, S 19), Jernbanegade 39, 7000 Fredericia.

11. Læge P. Spang-Nielsen (f. 12, S 30), Ystadsvej 13, 2850 Nærum.
13. El-inst. Søren Chr. Rasmussen (f. 27, R 43), Hulbækvej 3, 8833 Ørum Sønderlyng.
14. Læge Rasmus Pedersen (f. 07, S 25), Hovedgaden 8, 7260 Sdr. Omme.
18. Gdr. Peter Madelung (f. 37, R 53), Egevangsgården, Roneklint pr. 4720 Præstø.
19. Dir. Jan Stoltz-Andersen (f. 37, S 55), Håbets Allé 29, 2700 Brønshøj.
21. O.læge Kurt Emil Bresson (f. 27, S 45), Centralsjuehuset i Rogaland, N-4000 Stavanger, Norge.
21. Afd. arkitekt Frantz G. Holm (f. 12, '28), Smakkegårdsvej 31, 2820 Gentofte.
22. Læge Aksel Gleberg (f. 12, S 30), Mindevej 17 B, 7400 Herning.
26. Esther McCreadil (f. 17, S 35), 80 Dinsdale Road, Hamilton N 2, New Zealand.
26. Kt.chef Hans Carl Lindeborgh (f. 27, S 45), Lunderød gl. Skole, 4340 Tølløse.
26. Toldbetjent Peter O. Sihm (f. 37, '53), ska. Poppelvej 9, 4970 Rødby.
27. Landinsp. Henning Døpping (f. 37, R 54), Havgårds Tværvej 5, 8240 Risskov.
28. Afd. ing. Svend Elvers (f. 27, R 44), Ellekrattet 28, 2950 Vedbæk.
28. Kapt. Sv. Erik Kjerulf (f. 07, '21), Kystvejen 2, Vindeby pr. 5700 Svendborg.
28. Amtsfuldm. Hans Chr. Larsen (f. 27, S 45), Philip Scous Vej 25, 2000 Frederiksberg.
30. Lære Chr. Eggert Hansen (f. 37, S 55), Strandbakken 15, 5700 Svendborg.
31. Fru Else Hein (f. 02, S 20), Falkonergårdsvej 17, 1959 Frederiksberg C.

ska.: Sidste kendte adresse, oplysninger udbedes!

I denne liste er nævnt 25 fødselarer, men hvordan kan det være, at *kun syv* (7) er medlem af Soransk Samfund?

Julefrokosten den 4. december

De 32 fremmødte var rationelt placeret ved seksmandsborde.

Det gav god samling i samhørende grupper, men til gengæld savnedes kontakten om fællesbordet, som der desværre ikke var plads til. Næstformand *Thyge Winther-Jensen* bød velkommen og konstaterede, at vi havde været igennem et »soransk jubelår«, som denne frokost var en slags slutsten på, medmindre da at *Ranvigs Sorøkrønike II* skulle foreligge inden nytår (den ventes at foreligge til februar. Red.), I går, den 3. december, blev Baronens fødselsdag markeret på traditionel vis (se særskilt referat betitlet »Kransekaffe«). Teatret opførte lystspillet »Sparekassen« (1836) af *Henrik Hertz* (1797-1870). Det eneste denne storartede digter har med *Holberg* at gøre er indirekte: *Johan Ludvig Heibergs* (1791-1860) tanker om den danske komedies genfødsel i vaudevillen var en »tilslutning« til den holbergske komedie. Denne idé tager *Hertz* op i sit debutarbejde (1827), hvor han ganske bogstaveligt træder i *Holbergs* fodspor. Tråden til vor Baron er unægtelig temmelig tynd ... det ville være at foretrække, at vor nationalscene kunne mande sig op til hvert år at fejre *Holbergs* fødselsdag med en *Holberg*-forestilling, det gør man jo som bekendt fremragende! »Heldigvis glemmer vi ikke *Holberg*!« sagde *Thyge*, og for ligesom at understrege dette lod han teksten til *Christian Wilsters* dejlige digt fra 1827 (Hovedbygningens indvielsesår) »*Ludvig Holberg*« – »Før var der knap skrevet paa Dansk en Bog ...« – omdele. Alle kunne selvfølgelig huske *Niels W. Gades* iørefaldende melodi, og navnlig sidste vers' to sidste linier blev sunget med eftertryk: »... saa længe som *Bøgen* ved *Sorø* slår *Rod*,/skal leve vor *Holbergs* *Minde*«. Til sin rædsel måtte *Thyge* konstatere, at »alle« aldeles ikke kender denne dejlige sang: De unge for hvilke »lovsang« med tilhørende »lovsangsbog« er oldtidsfænomener! Dette gjorde nu intet skår i glæden, der ligefrem

havde et pædagogisk sigte, mente *Thyge* – vi sang, så det klang, og dette gjaldt forresten også »Jeg veed ...«, hvor referenten sandelig måtte intonere! På et tidspunkt, hvor grovseriet så småningsom var i aftagende (ta' sæl' bord kræver meget rend!) rejste *Salling* sig og begyndte at hale *Sorana* op af en pose. Rarieteterne, hvoraf nogle var urare og faktisk ganske nye (hviskende onde røster påstår sågar, at flere af bøgerne kunne købes i bogladerne til ordinære, lave priser!), under alle omstændigheder bortauktioneredes effekterne til pæne priser, der desværre ej – som håbet af den fremragende auctionarius – var svimlende. Det blev til kr. 1.200,- i alt, de gik ubeskåret til *Soraner-Bladets* drift. *Dobbelt-soraneren* m.m., frokostens nestor. *C. C. Andersen* (S'14) rejste sig og erklærede, at han som alderspræsident vel nok var den eneste, der har kendt de bortauktionerede soranske forfattere, f. x. *Fr. Nygaard*, hvis bog »*Knægten* skal paa *Kostskole*«. *C. C.* karakteriserede som den rene aflans i forhold til *Stenders* herlige drengbøger, der selvfølgelig også borauktioneredes i et praktisk taget jomfrueligt sæt! »Et brev fra *Hartvig Frisch* (nytårshilsen fra forlaget *Fremad* 31. dec. 1950) var også i *Sallings* pose, og det gav *C. C.* anledning til at berette en kostelig hændelse, som bør viderebringes) »*Frisch*, der var en kolossal begavelse, mødte en dag op med et blåt øje; da årsagen erfarede – han havde været i slagsmål – blev han naturligvis dagens helt! Det hang således sammen: *Frisch* var indlogeret i byen, hans værelse stødte op til værtsparrets soveværelse. En aften kommer værten hjem efter en fugtig tur til »*Parnas*« og gi'r sig til at tæve konen. *Frisch* vil ikke finde sig i tummelen og i mishandlingen af den arme kvinde, han river døren op og lægger sig imellem, han fik pacificeret værten, men nævekampen kostede ham et blåt øje!«

Følgende var mødt frem: *C. C. Andersen* 14, *Laurids Schrøder* 25, *Dan Fink*

og Sv. Kamman 27, Carsten Jepsen 30, G. Holm-Petersen og Peter Waagstein 31, Jørgen Tholl 33, Johs. Dam, Joh. Made- lung og Flemming Valeur-Nissen 34, Paul Rantzau 37, N. M. Saxtorph 40, Hans Birger Mitens 41, Max Hesselberg 42, Finn Harlang 45, Thyge Winther- Jensen 54, Niels-Ulrik Kopp, Erik Palm, Jens Sparrevohn og Hans Stage 58, Poul Andersen 60, Max Girsell 65, Jørgen Eliassen, Hans Kiesow, Vinnie Lehmann, Inger Margit Salling, Per Salling og Mo- gens Stiefler-Petersen 73, Ole Schelde 77, Lars Dalgaard og H. P. Jølver 78.

Glædelig jul allesammen! Godt nytår og tak for året, der svandt!

SORANERFROKOSTER

Da første torsdag i januar falder på nytårsdag, hvor restaurant Prag har luk- ket, og hvor vi andre reparerer, er *januar- frokosten flyttet til den efterfølgende tors- dag, den 8. januar*. Der er ingen indbudt taler.

Ved februarfrokosten foretager *Ole Schelde (S 77)* den første opvarmning til 77'ernes 10 års jubilæum ved at fortælle om sine togter med fiskeinspektionsskibe ved Grønland. Alle 77'ere, der har mulig- hed for det, bør møde op!

– Og så er der nogen, der går rundt og siger, at det er vanskeligt at finde »helt ud på Amager« til Prag; men det er løgn! Bus linie 13 fra Hovedbanegården, linie 2 fra Nørreport og linie 9 fra Østerport, alle lige til døren, samt masser af parkerings- plads – også for cykler. Hvad vil I mere, soranere? (Juniormedlemmer – det er dem fra sidste 8 årgange fra skolen – får stadig halvdelen af plattens pris refunde- ret.)

SORANSKE DØDSFALD

OVE ERIK NIELSEN (1918)

23. maj 1900 – 26. oktober 1986

SØREN CHR. RASMUSSEN (R 43)

13. januar 1927 – 3. november 1986

C. G. EIBERLING (S 25)

28. februar 1906 – 10. november 1986

Sorø Krøniken bind II

er blevet forsinket af omstændigheder, der ikke er under forlagets eller forfatterens kontrol. Forhåbentlig kan den udsendes i februar 1987.

SR.

OBS – Årgang 85 og 86 er kontingentfri

Postændring – Kontingent m.v.

SOR-data
Soransk Samfund
Dr. Tværgade 30
1302 København K.

OBS – BETALING

Til de medlemmer, der er bosat i Danmark, på Fær- øerne, i Norge, Finland, Sverige og på Island frem- sendes fortrykte girokort. Udlandssoranere bedes **indbetale kontingent i check, trukket på en dansk bank**, da Samfundet ellers må betale **30,00 kr.** for at veksle en udenlandsk check. Denne indbetaling må gerne komme kassereren i hænde u/ yderligere opfordring, hvorved Samfundet sparer tid og penge til oprævning.

Adresseændringer for Skandinavien

meddeles til det lokale postkontor, der lader be- sked gå videre til kassereren.

Henvendelse vedrørende SORANSK SAMFUND

stiles til:

Formanden, borgmester Ib Juul
Herlev Rådhus, Bygaden 90
2730 Herlev
Telefon (02) 94 06 33

SORANERBLADET: Redaktion

Svend Ranvig
Kongebrovej 28
4180 Sorø
(03) 63 08 57 (bedst 18-19)

SORANERBLADET: Administration

Direktør Finn Harlang
Dronningens Tværgade 30, 1302 Kbh. K.
(01) 13 86 66

Sorø Bogtrykkeri APS

Alleen 9, 4180 Sorø

(03) 63 05 75

2079

1371

00

Adressendringer og re-
klamationer rettes i Skan-
dinavien til det lokale
postkontor.

J. RØDGAARD HANSEN

KYSTVEJEN 34
4400 KALUNDBORG

Indhent tilbud på

Person-, Last-, Varevogne

MERCEDES-BENZ

4300 HOLBÆK

Hovedvej 4
(03) *43 41 22

4400 KALUNDBORG

Slagelsevej 162
(03) *51 11 66

4500 NYKØBING Sj.

Autogården
(03)* 41 11 22

LYNGE & SØN A/S

INTERNATIONALT ANTIKVARIAT

SILKEGADE 11 - DK
1103 KØBENHAVN K.
TELEFON (01) 15 53 35

Sorø Akademi's
Skovdistrikt

Telf. (03) 63 01 25

gælder det **SPHAGNUM** så tal med

Pindstrup Mosebrug A/s

Pindstrup

8580 Ryomgård

Telefon (06) 39 61 00

SAAB
DACIA

Salg - Service

Aut. -forhandler
NIELS THIELE

Automobil
STENLØSE

Tlf. (02) 17 00 72